

ירושלים, י' כסלו, תשע"ה
2 דצמבר, 2014

פטור: 9815

בפקס: 09-8854945
09-8638621

לכבוד

עו"ד שרון רוזנבלט
דלק חברת הדלק הישראלית
רח' גיבורי ישראל 7
בית אדר אזור התעשייה דרום
נתניה

עו"ד שמואל סבג
סונול ישראל בע"מ
הגביש 6
אזור התעשייה פולג
נתניה 42507

הנדון: החלטה בעניין פטור מאישור הסדר כובל בין :

סונול ישראל בע"מ – "דלק" חברת הדלק הישראלית בע"מ

הנני מתכבד להעביר אליכם את החלטת הממונה על הגבלים עסקיים, לפי סעיף 14 לחוק
ההגבלים העסקיים התשמ"ח - 1988, בדבר מתן פטור מהחובה לקבל את אישור בית הדין להסדר
כובל שבין הצדדים בנדון.

בכבוד רב,
עו"ד דרור ארם
רשם ההגבלים-עסקיים

רשות ההגבלים העסקיים

החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 בדבר מתן פטור מאישור הסדר כובל

להסדר בין סונול ישראל בע"מ לבין "דלק" חברת הדלק הישראלית בע"מ

1. פתח דבר

לפניי בקשה למתן פטור לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 (להלן: "החוק") להסכם בין סונול ישראל בע"מ (להלן: "סונול") לבין "דלק" חברת הדלק הישראלית בע"מ (להלן: "דלק-ישראל" ו"הצדדים" בהתאמה), שעניינו שיתוף פעולה ביבוא תזקיני נפט, ובכלל זה סולר ובנזין, לישראל.

לאחר שבחנתי את ההסדר, כמו גם את השפעתו האפשרית על התחרות בשווקים הרלבנטיים, ולאחר שנועצתי בוועדה לפטורים ולמיוזגים, שוכנעתי כי אין בכילות שבהסדר, כפוף לתנאים המנויים בסיפא להחלטתי זו, כדי לפגוע פגיעה של ממש בתחרות בשווקים המושפעים מן ההסדר; כי עיקרו של ההסדר אינו בהפחתת התחרות או במניעתה; וכי אין בו כילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו. מטעמים אלה מצאתי כי ההסדר ראוי לפטור לפי סעיף 14 לחוק, בכפוף לתנאים, בשל הנימוקים שיפורטו להלן.

2. הצדדים

סונול הינה חברה פרטית בבעלות מלאה של גרנית הכרמל השקעות בע"מ, הנשלטת על ידי גברת שרון עזריאלי, גברת נעמי עזריאלי וגברת דנה עזריאלי. החברה עוסקת, בין היתר, בפיתוח, הקמה ותפעול של תחנות תדלוק ומרכזים מסחריים בסמיכות אליהן ובשיווק של מוצרי דלק.

דלק-ישראל הינה חברה פרטית בבעלות מלאה של קבוצת דלק בע"מ הנשלטת על ידי מר יצחק תשובה. החברה עוסקת, בין היתר, בפיתוח, הקמה ותפעול של תחנות תדלוק וחנויות נוחות בסמיכות אליהן ובשיווק של מוצרי דלק.

3. ההסכם

עניינו של ההסדר שלפניי בשיתוף פעולה בין דלק-ישראל לבין סונול ביבוא תזקינים לישראל. ההסדר מתייחס לניהול משא ומתן משותף עם ספקי תזקינים מחו"ל, חתימת הסכמי רכש משותפים עם ספקי התזקינים בחו"ל, ניהול משא ומתן משותף עם מובילים מחו"ל לצורך חתימה על הסכמים להובלת התזקינים במיכלית משותפת, ככל שיידרש, וייבוא דלקים מחו"ל על ידי מי מהצדדים ומכירתם (כולם או חלקם) לאחר. בנוסף, ההסדר כולל כבילה המאפשרת לצדדים לנהל משא ומתן משותף עם ספקים בישראל, כגון ספקי אחסון, וחתימה עמם על הסכמי רכש משותפים. לכבילה זו נתייחס בהמשך. החלטת פטור זו מתייחסת להסדר ולכבילות כפי שפורטו במפורש במסגרת מזכר ההבנות בין הצדדים שהוגש כחלק מבקשת הפטור (להלן: "מזכר ההבנות"), ולהן בלבד.

יצוין, כי בשנת 2011 ניתן פטור מאישור הסדר כובל לשנתיים להסכם דומה בין חברות סונוול ודור אלון אנרגיה בישראל (1998) בע"מ (להלן: "פטור דור אלון").¹

4. השפעת ההסכם על התחרות

מוצרי הדלק השונים הנמכרים בשיווק ישיר ובתחנות התדלוק, נרכשים, ככלל, על ידי חברות הדלק השונות מבתי הזיקוק. בישראל שני בתי זיקוק: בתי זיקוק לנפט בע"מ (להלן: "בז"מ") הנשלט על ידי החברה לישראל בע"מ וממוקם בחיפה, ובית זיקוק אשדוד (להלן: "בז"א") המצוי בבעלות פז חברת נפט בע"מ (להלן: "פז"). רוב הסולר והבנזין המזוקקים על ידי בז"א נמכרים לפז, העוסקת אף היא בשיווק ובמכירה של תזקיקים בשיווק ישיר ובאמצעות תחנות תדלוק ציבוריות, ומחזיקה בכ-24% מכלל תחנות התדלוק הציבוריות בארץ.² על כן, האפשרויות לרכישת תזקיקים העומדות בפני הצדדים להסדר הן רכישה מבז"מ או ייבוא.

סונוול ודלק-ישראל הן שתיים מתוך ארבע חברות הדלק הגדולות במשק, ומחזיקות בכ-19% וכ-20%, בהתאמה, מכלל תחנות התדלוק הציבוריות בארץ, כאשר גדולה מהן היא רק חברת פז. משכך, שיתוף הפעולה נשוא החלטת פטור זו הינו שיתוף פעולה בין שני מתחרים משמעותיים בתחום המשיק לתחום התחרות המרכזי שלהם. החשש העיקרי אשר מקים ההסדר נוגע ליצירת מצע לתיאום ולהעברת מידע בין הצדדים בתחומים שחורגים מדי אמותיו של ההסדר דנן. בנוסף, הכבילה שעניינה ניהול משא ומתן משותף של הצדדים מול ספקים בישראל, כגון ספקי איחסון, וחתימה עמם על הסכמי רכישה משותפים, מקימה חשש ליצירת כוח שוק בידי הצדדים מול אותם ספקים ומגבירה את החשש מפני תיאום והעברת מידע בין הצדדים, הנובע מהרחבת שיתוף הפעולה ביניהם.

כפי שתואר בפטור דור אלון, על פי הנתונים שלפניי, החל משנת 2008 חברות הדלק כמעט ואינן מייבאות בעצמן תזקיקים. בהעדר ייבוא, רוכשים הצדדים את מלוא התזקיקים להם הן נזקקות מבז"מ. לפיכך, חלופת ייבוא התזקיקים מחו"ל עשויה לסייע בידן לתחר בין ספקים של תזקיקים ולהשיג תנאים מסחריים משופרים. החסכון בעלויות התשומות שיווצר לחברות הדלק, או למצער חלק מחסכון זה, עשוי להתגלגל לכיסו של הצרכן.

אולם, חברות הדלק ניצבות בפני שני חסמי ייבוא עיקריים הקשורים זה בזה: ראשית, על מנת לייבא תזקיקים במיכלית, דרושה כמות מינימלית של תזקיקים, וזו גבוהה מן הכמות הדרושה לסיפוק צרכיה של כל חברה בנפרד. שנית, אחסון מלאי דלקים גדול בארץ כרוך ב"סיכון מלאי" משמעותי הנובע מחוסר הודאות לגבי המחיר בו יימכר מלאי הדלקים בחודשים העוקבים, ולכן כרוך בסיכון כלכלי גבוה, דבר המגביל את היכולת של כל אחת מהחברות לייבא תזקיקים בעצמה בכמויות החורגות מצרכיה שלה. בנסיבות אלה, שיתוף הפעולה בין הצדדים עשוי לסייע בידם להתגבר על חסמי הייבוא, ובנוסף, צפוי לאפשר להם כח מיקוח גדול יותר מול היבואנים בחו"ל, באופן שמגביר את ההסתברות להשגת תנאים מסחריים טובים יותר.

בשים לב לחששות וליתרונות שההסדר עשוי להקים, ולאחר ששוכנעתי כי ניתן להפיג את החששות התחרותיים באמצעות התנאים המפורטים בסיפא להחלטתי זו, מצאתי לנכון להעניק

¹ החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988, בדבר פטור מאישור הסדר כובל להסדר בין דור אלון אנרגיה בישראל (1998) בע"מ לבין סונוול ישראל בע"מ; 2011 הגבלים עסקיים 5001882.

² על פי רשימת תחנות הדלק אשר מותר למכור להן דלק בהתאם לחוק משק הדלק (אישור מכירת דלק לתחנות תדלוק מסוימות), התשס"ה-2005, המעודכנת לתאריך 9.11.2014 מתוך אתר משרד התשתיות הלאומיות, האנרגיה והמים: <http://energy.gov.il/Subjects/Fuel/Pages/GxmsMniFuelStations.aspx>

פטור להסדר, למעט לכבילה שעניינה שיתוף פעולה מול ספקים בישראל, וזאת בכפוף לשורה של תנאים. מטרתם של התנאים למנוע חריגה של ההסדר מן המטרות שלשמן נוצר, ולהגביר את ההסתברות לכך שיעילויות ההסדר יועברו, ולו בחלקן, לצרכנים.

בדומה לתנאים בפטור דור אלון, התנאים מחייבים את סונול ודלק-ישראל, בין היתר, לאפשר לחברות דלק המחזיקות ב-5% או פחות מכלל תחנות הדלק הציבוריות החפצות בכך, להצטרף למיזם המשותף נושא החלטתי זו בתנאים שווים. הצטרפות חברות דלק קטנות, אשר להן תמריץ גבוה יותר להתחרות מזה של הצדדים למיזם, עשויה להוריד עבורן את עלויות התשומה המרכזית בפעילותן השוטפת, ולהגדיל את הסיכויים לכך שהחיסכון בעלויות הכרוך במיזם, או חלק ממנו, יגולגל בסופו של דבר לכיסו של הצרכן. השפעת הצטרפותן של חברות דלק קטנות כאמור עשויה להגביר את פוטנציאל התחרות גם בין הצדדים להסדר לבין עצמם, לרבות חברות הדלק הקטנות שיצטרפו למיזם, ועל מנת שלא תיפגע התחרות ביניהם יחולו פטור זה ותנאיו על כל שיתוף פעולה נושא התנאי האמור.

יחד עם זאת, לא מצאתי לנכון להעניק פטור לכבילה שעניינה ניהול מו"מ משותף עם ספקים בישראל וחתימת הסכמי רכש משותפים עמם. לאחר שבחנתי את נסיבות העניין, לא שוכנעתי שהכבילה כפי שקיבלה ביטוי במזכר ההבנות נחוצה למימוש עיקרו של ההסדר. הצדדים לא פירטו במסגרת הבקשה מיהם אותם ספקים בישראל וממילא גם לא צרפו לבקשתם הסכם או מזכר הבנות כלשהו עם ספק ישראלי, באופן המאפשר בחינה פרטנית של כבילה זו. ככל שיגיעו הצדדים לכלל מסקנה כי ניהול משא ומתן או התקשרות מסוימים עם ספק ישראלי נחוצים למימוש עיקרו של ההסדר, הם יהיו רשאים להביאם לבחינתי במסגרת בקשת פטור נפרדת, לכשאלה יבשילו לכדי התקשרות קונקרטית.

לאחר שנועצתי בוועדה לפטורים ולמיזוגים ומכוח הסמכות הנתונה לי בסעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, ראיתי לנכון להעניק את הפטור המבוקש בתנאים המפורטים שלהלן.

ואלה הם התנאים למתן הפטור

א. הגדרות:

- "אדם קשור"** – אדם השולט בצד להסדר, תאגיד הנשלט על ידי צד להסדר וכל תאגיד הנשלט בידי מי מהם ;
- "דלק-ישראל"** – "דלק" חברת הדלק הישראלית בע"מ וכל אדם קשור לה ;
- "דלק"** – נפט ודלק אחר בצורת גז, נוזל, מוצק, טבעי, סינטטי, גלמי או מעובד, שמנים מינרליים לרבות שמנים משומשים, וכל המוצרים המופקים מהחומרים האמורים על ידי הפרדה, זיקוק, חידוש, פיצוח, או עיבוד בכל דרך אחרת, למעט נפט גולמי שלא נמסר לעיבוד ;
- "ההסדר"** – שיתוף פעולה בין סונול, דלק-ישראל וכל חברת דלק קטנה שתצטרף על פי תנאים אלה, לצורך ייבוא משותף של תזקי קי נפט כפי שהוצג לפניי במסגרת בקשת הפטור נושא החלטה זו ומזכר ההבנות שצורף אליה, למעט הכבילה שעניינה ניהול משא ומתן משותף עם ספקים בישראל וחתימת הסכמי רכש משותפים עמם ;
- "הממונה"** – הממונה על הגבלים עסקיים ;

- "הצדדים" – סונול, דלק-ישראל, וכל חברת דלק קטנה שהצטרפה להסדר על פי תנאים אלה, וכל אדם קשור למי מהם;
- "חברת דלק" – חברה העוסקת בזיקוק, בייצוא, בייבוא, במכירה או באספקה של דלק לתחנות תדלוק, בין במישרין ובין באמצעות אדם קשור;
- "חברת דלק קטנה" – חברת דלק המפעילה 5% או פחות מכלל תחנות התדלוק בארץ;
- "מידע עסקי" – לרבות מידע שעניינו עלויות, כמויות, מכירות, רווחיות, תנאי תשלום, איכות או תמחור של מוצר המשווק על ידי הצדדים או מי מהם או מוצר משיק לו, שאינו נוגע במישרין לביצוע ההסדר נשוא החלטת פטור זו;
- "סונול" – סונול ישראל בע"מ וכל אדם קשור לה;
- "תזקיית נפט" – מוצר המזוקק או מופק מנפט גולמי על ידי הפרדה, זיקוק, חידוש, פיצוח, או עיבוד בכל דרך אחרת, ומיועד לשמש כמקור אנרגיה;
- "תחנות תדלוק" – כהגדרתה בחוק משק הדלק (קידום התחרות), התשנ"ד-1994;

אם לא נאמר אחרת, כל ההגדרות והמונחים שבתנאים אלו יפורשו בהתאם לכללי ההגבלים העסקיים (הוראות והגדרות כלליות), תשס"ו-2006 או כל חקיקה שתבוא במקומם.

ב. התנאים:

1. דלק-ישראל וסונול תאפשרנה לכל חברת דלק קטנה אשר תהא מעוניינת בכך, להצטרף להסדר נשוא החלטת פטור זו, ולייבא עמן במשותף תזקיית נפט בתנאים שווים.
2. בעת המגעים לגיבוש ההסדר, ובכל שלב לאחר מכן, יקפידו הצדדים להסדר כי המגעים ביניהם ייעשו באופן המצמצם ככל הניתן כל חשש לפגיעה בתחרות ובכלל זה:
  - (א) הצדדים לא יעבירו ביניהם, במישרין או בעקיפין, כל מידע עסקי, זולת ככל שהדבר נחוץ במישרין לגיבוש ההסדר כאמור בהחלטה זו ולצורך זה בלבד. מבלי לגרוע מכלליות האמור, הצדדים לא יעבירו ביניהם, במישרין או בעקיפין, כל מידע שעלול לפגוע בתחרות ביניהם, ובכלל זה מידע שעניינו תכניות עסקיות (כלליות או פרטניות) בין אם הן מתייחסות לעבר ובין אם לעתיד, או מידע שעניינו לקוחות, רווחיות או תמחור;
  - (ב) ניהול המגעים בין הצדדים במסגרת ההסדר, ייעשה אך ורק על-ידי בעלי התפקידים הנחוצים לביצועו;
  - (ג) הצדדים לא ידונו ביניהם בעניינים שאינם נוגעים באופן ברור וישיר לייבוא משותף של תזקיית נפט;
  - (ד) הצדדים יתעדו את כל המגעים ביניהם בפרוטוקול מפורט ומלא. הצדדים ישמרו את הפרוטוקולים ויעבירו אותם לעיון הממונה לפי דרישה;
3. דלק-ישראל וסונול יעמידו החלטה זו לעיונה של כל חברת דלק קטנה אשר תבקש להצטרף להסדר, ויידעו אותה בכתב כי בעצם הצטרפותה להסדר, מקבלת החברה האמורה על עצמה תנאים אלה ומתחייבת לפעול על פיהם.
4. התעורר ספק בדבר תחולת תנאים אלה, פרשנותם או דרך יישומם, יובא הדבר להכרעת הממונה.

תוקף פטור זה יהא לשלוש שנים.

5. סוף דבר

לאחר שנועצתי בוועדה לפטורים ומיזוגים, ראיתי לנכון להשתמש בסמכות הנתונה לי בסעיף 14 לחוק ולהעניק את הפטור המבוקש לשלוש שנים, בכפוף לתנאים כאמור. בהתאם לסעיף 15(א) לחוק נתונה החלטתי זו לערר בפני אב בית הדין להגבלים עסקיים על ידי איגוד עסקי, ארגון צרכנים או כל אדם העלול להיפגע מההסדר הכובל עליו ניתן הפטור.

פרופ' דיויד גליק

הממונה על הגבלים עסקיים

ירושלים, ט' בכסלו התשע"ה

1 בדצמבר 2014